

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**TYRIMO ATASKAITA
DĖL UAB „TAVO PASTOGĖ“ SUDARYTŲ NETARNYBINIŲ
AUTOMOBILIŲ NUOMOS SANDORIŲ IR ŠIŲ AUTOMOBILIŲ
NAUDOJIMO TEISĖTUMO**

2019 m. rugpjūčio 9 d. Nr. KT9-27
Mažeikiai

Tyrimas atliktas, vykdant 2019-03-12 pavedimą Nr. KT11-2

Tyrimą atliko Savivaldybės kontrolierė Alma Karvelienė

Tyrimas pradėtas 2019-03-12

Tyrimas baigtas 2019-08-09

Su tyrimo ataskaita galima susipažinti
Mažeikių rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.mazeikiai.lt

TURINYS

Tyrimo tikslas ir apimtis	3
Išvados	4
Rekomendacijos	4
Tyrimo rezultatai	5
I. Visi netarybinio transporto priemonių nuomos sandoriai – neteisėti	5
II. Dalis išnuomotų transporto priemonių nuosavybės teise nepriklauso sutarties dalyviams arba joms nesuteikta teisė būti eksploatuojamomis.....	6
III. Kiti sutarčių teisės pažeidimai	7
IV. Faktinis nuompinigių mokėjimas	9
V. Dėl tarnybinio ir netarybinio transporto priemonių naudojimo tvarkos	9
VI. Dėl tarnybinių transporto priemonių	10
Priedai	12

TYRIMO TIKSLAS IR APIMTIS

Tyrimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatais, vykdant Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 22 d. sprendimą Nr. T1-60¹ bei atsižvelgiant į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimą².

Tiriamas subjektas - uždaroji akcinė bendrovė „Tavo pastogė“ (toliau – Įmonė), buveinės adresas: Ventos g. 31B, LT-89141 Mažeikiai. Juridinio asmens kodas – 166576994.

Tyrimo tikslas – įvertinti UAB „Tavo pastogė“ sudarytų netarnybinių transporto priemonių nuomos sandorių ir šių automobilių naudojimo teisėtumą.

Tiriamas laikotarpis – 2010 - 2019 metai.

Šiuo metu UAB „Tavo pastogė“ direktoriaus pareigas nuo 2013 m. balandžio 23 d. eina Antanas Naujokas, iki to laiko direktorės pareigas ėjo Elena Stanulienė ir laikinai - Zita Samušienė.

Tyrimo išvadų pagrindimui duomenys buvo renkami tikrinant Įmonės pateiktus dokumentus, nagrinėjant teisės aktus, reglamentuojančius turto nuomą, jo naudojimą ir apmokėjimą už nuomą, darbo ir civilinius santykius.

Tyrimo metu įrodymai rinkti vadovaujantis nuostata, kad subjektas pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Kontrolės ir audito tarnybai (toliau – Tarnyba) nėra suteikta teisė aiškinti įstatymus ir kitus teisės aktus, todėl šioje ataskaitoje pateikta Tarnybos nuomonė dėl teisės aktų nuostatų taikymo negali būti vertinama kaip oficialus teisės aktų aiškinimas.

Vadovaujantis Asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, Įmonės darbuotojai tekste bus nurodomi pagal mūsų suteiktą pavadinimą, išskyrus Įmonės vadovą.

Apribojimas: Tyrimo atlikimui, Įmonės buvo prašoma pateikti informaciją apie sudarytas netarnybinio transporto nuomos sutartis ir atliktus mokėjimus transporto nuomotojams per laikotarpį nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2019 m. vasario 28 d.

Įmonė transporto nuomos sutartis pateikė nuo 2011 m. kovo 3 d., o duomenis apie sumokėtus nuompinigių už 2014 – 2018 metus³ ir 2019 m. penkis mėnesius⁴.

Siekiant palyginti, nuomojamo netarnybinio transporto sąnaudas su turimo tarnybinio transporto priemonių patiriamomis sąnaudomis, Įmonės buvo prašoma pateikti duomenis apie turimo tarnybinio transporto patiriamas išlaidas (kuras, remontas ir kt. išlaidos), šio transporto naudojimo kontrolę bei apskaitą. Įmonė atsisakė pateikti šią informaciją motyvuodama tuo, kad ši informacija yra perteklinė, nepagrįstai viršijanti Savivaldybės tarybos sprendimu pavesto atlikti audito nustatytas ribas⁵.

¹ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2019-02-22 sprendimas Nr. T1-60 “Dėl pavedimo Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai atlikti auditą UAB “Tavo pastogė”

² Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2019-02-06 sprendimas Nr. KS-21 “Dėl Antano Naujoko”

³ UAB “Tavo pastogė” 2019-03-22 raštas Nr. 1.2-74 “Dėl duomenų pateikimo”; 2019-05-20 raštas Nr. 1.2-124 “Dėl papildomų duomenų pateikimo”

⁴ UAB “Tavo pastogė” 2019-06-12 raštas Nr. 1.2-139 “Dėl papildomų duomenų pateikimo”

⁵ UAB “Tavo pastogė” 2019-04-11 raštas Nr. 1.2-100 “Dėl audito atlikimo UAB “Tavo pastogė”; 2019-05-20 raštas Nr. 1.2-124 “Dėl papildomų duomenų pateikimo”

IŠVADOS

1. Įmonėje sudarytos netarnybinių transporto priemonių (toliau – NTP) nuomos sutartys yra neteisėtos, nes nustatyta, kad tarp sandorių dalyvių egzistuoja darbo santykiai, todėl tokiems atitinkamiems susitarimas turėtų būti taikomos darbo teisės normos (žr. Ataskaitos I dalį).

2. Dalis išnuomotų transporto priemonių nuosavybės teise nepriklauso sutarties dalyviams arba joms nesuteikta teisė būti eksploatuojamomis (žr. Ataskaitos II dalį).

3. Bendrovės direktorius nepranešė kitiems Bendrovės valdymo organo nariams arba Bendrovės akcininkams apie esminius savo sutarties sąlygų pakeitimus, tokius kaip sutarties dalyko keitimas ar sutarties termino pratęsimas, nors faktiškai jau automobilio pardavimo 2015 m. kovo 3 diena laikytina, kad NTP sutartis nutrūko (žr. Ataskaitos III dalį).

4. 2018 m. vasario 5 d. pasirašytas susitarimas jau nebegaliojančiai sutarčiai (galiojo iki 2018 m. sausio 31 d) su A. Naujoku ir nuo to laiko išmokos už transporto priemonės nuomą neturi jokio teisinio pagrindo (žr. Ataskaitos III dalį).

5. Dauguma NTP nuomos sutarčių neregistruotos arba registruotos vienu ir tuo pačiu numeriu, o sutarčių papildomi susitarimai iš vis be registracijos numerių (žr. Ataskaitos III dalį).

6. Dalis išsinuomotų NTP vidutinė vertė rinkoje siekia tik kelių mėnesių nuompinigių sumą (žr. Ataskaitos III dalį).

7. Per 2014-2019 metus už NTP nuomą išmokėta 50,7 tūkst. eurų (žr. Ataskaitos IV dalį).

8. Įmonėje nebuvo vykdoma transporto priemonių naudojimo kontrolė (žr. Ataskaitos V dalį).

9. A. Naujoko atsisakymas atskleisti informaciją dėl tarnybinių transporto priemonių, Tarnybai apribojo teisę gauti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų, ar turimų tarnybinių automobilių kiekis išties nepakankamas ir reikalauja tokio didelio NTP poreikio Įmonėje (žr. Ataskaitos VI dalį).

10. Pažymėtina, kad vadovas privalo vadovautis Įmonės įstatais ir veikti Įmonės ir akcininkų naudai bei užtikrinti informacijos teikimą akcininkams, savo veikloje vadovautis įstatymais, kitais teisės aktais, visuotinio susirinkimo sprendimais ir pareiginiiais nuostatais. Atkreipiame dėmesį, kad A. Naujokas nėra **absoliutus vienvaldis** Įmonės valdymo organas, todėl neturi teisės nepagrįstais teiginiais ir frazėmis (Įmonės teiktuose raštuose) įžeidinėti Tarnybą, tai gali būti suprantama kaip valstybės tarnautojų garbės ir orumo pažeminimas (žr. Ataskaitos VI dalį).

11. Primename, kad VTEK Sprendimu A Naujokas, jau pripažintas, kad pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 1 dalies nuostatas (žr. Ataskaitos V dalį).

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgiant į ataskaitoje išdėstytus dalykus ir teisės aktus, rekomenduojame:

1. UAB „Tavo pastogė“ direktoriui sustabdyti visus mokėjimus, susijusius su NTP sandoriais.

2. Įmonės akcijų valdytojui, t. y. Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriui:

2.1. Spręsti klausimą dėl žalos išieškojimo, nes akcininkai, vadovaujantis Įmonės įstatų 4.9.5 punktu, turi teisę <...kreiptis į teismą su ieškiniu, prašydami atlyginti bendrovei žalą, kuri susidarė dėl Bendrovės **vadovo pareigų**, nustatytų Lietuvos Respublikos įstatymuose, taip pat Bendrovės įstatuose, **nevykdymo ar netinkamo vykdymo**, taip pat kitais įstatymų numatytais atvejais...>.

2.2. Spręsti dėl Įmonės vadovo Antano Naujoko tinkamumo toliau eiti vadovaujančias pareigas Savivaldybės valdomoje UAB „Tavo pastogė“.

TYRIMO REZULTATAI

I. Visi netarnybinių automobilių transporto priemonių nuomos sandoriai – neteisėti.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 31 straipsnis numato, kad darbdavys privalo sudaryti darbuotojui sąlygas darbo funkcijai atlikti ir suteikti darbuotojui reikalingas darbo priemones ar turtą.

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis DK 33 straipsnio 5 dalimi šalys **negali sudaryti civilinio pobūdžio susitarimų** dėl šiame kodekse nustatytų teisių ir pareigų įgyvendinimo. Tokiems susitarimams taikomos darbo teisės normos.

Pabrėžtina, kad nustatant, ar atitinkami civilinio pobūdžio susitarimai laikytini sudarytais dėl DK numatytų teisių ir pareigų įgyvendinimo, būtina įvertinti ar minėtos priemonės ar turtas bus darbuotojo naudojamos **darbo funkcijoms atlikti**. Būtent netarnybinio transporto priemonių (kita sutarčių formuluotė: „Transporto priemonės nuoma, teikiant vairavimo ir techninės priežiūros paslaugas, sutartis“) sutartyse nurodyta, kad darbuotojams nuosavybės teise priklausančios autotransporto priemonės bus naudojamos Įmonės tikslams, **darbo metu ir tik darbo funkcijoms atlikti**, taip pat apie šį faktą UAB „Tavo pastogė“ papildomai informavo savo 2019 m. kovo 28 d. pateiktame rašte Nr. 1.2-91 „Dėl papildomų duomenų pateikimo“.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis DK 34 straipsnio 2 dalimi, darbo funkcija gali būti laikomas bet kokių veiksmų, paslaugų ar veiklos atlikimas, taip pat tam tikros profesijos, specialybės, kvalifikacijos darbas. Darbo funkcija apibrėžiama darbo sutartyje, pareiginiuose nuostatuose ar darbo (veiklos) apraše.

Pažymėtina, kad pagrindinės darbo sąlygos yra apibrėžtos darbo sutartyse, tokiu atveju tarp šalių susiklostė darbo teisiniai santykiai. Tačiau darbo sutartyse nėra numatytų sąlygų dėl NTP naudojimo, vairavimo paslaugos bei kompensavimo, tai numatyta tik NTP nuomos sutartyse.

Taigi, jeigu tarp šalių susiklosto darbo teisiniai santykiai (t. y. santykiai atitinka darbo sutarties požymius), šalys privalo sudaryti darbo sutartį, kurioje turi būti numatytos visos šiai sutarčiai būtinosios sąlygos (DK 34 straipsnis). Taigi, jei nurodytų atveju, darbuotojai NTP naudojami papildomoms darbo funkcijoms atlikti ir tarp šalių atsiranda darbo santykių požymiai **turėtų būti sudaromi susitarimai dėl papildomo darbo** (DK 35 straipsnis), kuriuo būtų susitariama dėl darbo sutartyje anksčiau nesulygtos papildomos darbo funkcijos atlikimo.

Kitais atvejais, kuomet darbo santykių požymių nėra, šalys yra laisvos sudaryti civilinius susitarimus, kuriuos reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir nustačius, jog darbuotojams naudojant jiems nuosavybės teise priklausančią turtą, egzistuojant darbo santykiams, tokiems atitinkamiems susitarimams **turėtų būti taikomos darbo teisės normos**. Todėl NTP **sutartys yra neteisėtos**.

Pabrėžtina, kad korupcija, tai bet koks asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje (Savivaldybės valdomos įmonės vadovas laikytinas valstybės tarnyboje dirbančiu asmeniu) arba privačiame sektoriuje, elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų, teisės aktuose ar įmonių vidaus taisyklėse nustatytų elgesio standartų, siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip **pakenkiant valstybės** ar atskirų fizinių arba juridinių asmenų interesams. **Šiuo konkrečiu atveju**

Valstybinei mokesčių inspekcijai bei Socialinio draudimo fondui nebuvo mokami mokesčiai, susiję su atsiradusiais papildomais darbo santykiais (buvo mokamas tik GPM dėl civilinių santykių).

Žemiau pateikiami pastebėjimai dėl galimų neatitikimų/pažeidimų, analizuojant pateiktas netarnybinių transporto priemonių sutartis, nevertinant aukščiau aprašyto fakto.

II. Dalis išnuomotų transporto priemonių nuosavybės teise nepriklauso sutarties dalyviams arba joms nesuteikta teisė būti eksploatuojamomis

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu (toliau – ADTAI), asmens duomenys tvarkomi esant apibrėžtam ir teisėtam tikslui (Tarnybos 2019 m. kovo 12 d. pavedimas Nr. KT11-2⁶) ir kai duomenų valdytojas yra įpareigotas tvarkyti asmens duomenis (2018 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. KT1-6⁷). Nežiūrint į tai, Įmonė 2019 m. balandžio 11 d. raštu Nr. 1.2-100⁸ be kitų nepagrįstų samprotavimų, atsisakė pateikti NTP sutartis (2019 m. kovo 28 d. raštu Nr. 1.2-91⁹ pateikė tik nuasmenintas), neva <...Esu tikras, kad nuasmeninti duomenys: darbuotojų asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas, transporto priemonės identifikavimo kodas bei valstybinis numeris audito atlikimui įtakos tikrai neturi...>, ir tik po Tarnybos kreipimosi į Savivaldybės administraciją 2019 m. balandžio 3 d. Nr. KT8-28 „Dėl duomenų apsaugos pareigūno konsultacijos“ bei po 2019 m. balandžio 9 rašto Nr. KT8-30¹⁰ pateikimo Savivaldybės merui, Įmonė tik 2019 m. balandžio 29 d. raštu Nr. 1.2-112¹¹ pateikė nenuasmenintas NTP sutartis.

Pagal Įmonės pateiktus duomenis per 2011-2019 metus Įmonė transporto priemones nuomojosi iš 6 darbuotojų (1 priedas).

Atliekant tyrimą, kreipėmės į valstybės įmonę „Regitra“ dėl duomenų pateikimo ar asmenys, iš kurių Įmonė nuomoja transporto priemones, valdo ar valdė (nuo kada ir iki kada, su istorija ir TA) šias transporto priemones¹².

Pagal VĮ „Regitra“ pateiktą informaciją¹³ atkreiptinas dėmesys, kad kai kurie darbuotojai, su kuriais sudarytos transporto priemonių nuomos sutartys, tam tikrą laiką nėra jų savininkai arba iš viso niekada nebuvo:

➤ Darbuotojo Nr. 4 vardu nėra ir niekada nebuvo registruota transporto priemonė SUBARU LEGACY, nors sutartiniais santykiais tai įforminta (2014-04-01 sutartis Nr. 2014-2) ir už šio automobilio nuomą nuo 2016-04-01 iki 2019-01-31 sumokėta 5.113,81 Eur nuompinigių;

⁶ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2019-03-12 pavedimas Nr. KT11-2 „Dėl UAB „Tavo pastogė“ sudaromų netarnybinių automobilių nuomos sandorių tyrimo“

⁷ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2018-10-19 įsakymas Nr. KT1-6 „Dėl asmens duomenų tvarkymo ir duomenų subjektų teisių įgyvendinimo Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁸ UAB „Tavo pastogė“ 2019-04-11 raštas Nr. 1.2-100 „Dėl audito atlikimo UAB „Tavo pastogė“

⁹ UAB „Tavo pastogė“ 2019-03-28 raštas Nr. 1.2-91 „Dėl papildomų duomenų pateikimo“

¹⁰ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-04-09 raštas Nr. KT8-30 „Dėl pavedimo atlikti auditą UAB „Tavo pastogė“

¹¹ UAB „Tavo pastogė“ 2019-04-29 raštas Nr. 1.2-112 „Dėl dokumentų pateikimo“

¹² Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-05-10 raštas Nr. KT8-39 „Dėl pažymos apie transporto priemonių registravimo duomenis išdavimo“

¹³ VĮ „Regitra“ Šiaulių filialo 2019-05-22 raštas Nr. (1.12E)-24-SL/3983 „Dėl informacijos pateikimo“

➤ Darbuotojas Nr. 6 Įmonei išnuomojo (2018-11-05 sutartis Nr. 2018-1) automobilį RENAULT TRAFIC, kuris jam nepriklauso, nes jis yra tik valdytojas, o savininkas yra UAB „Luminor lizingas“, be kurio leidimo/pritarimo ši transporto priemonė negalėjo būti išnuomota. Per 2018 m. lapkričio – 2019 m. gegužės mėn. sumokėta 2.323,15 Eur;

➤ Įmonė išsinuomojo priekabą NEPTŪN N7-202 iš darbuotojo Nr. 5 už 265,89 Eur/mėn., kuri dar iki sutarties sudarymo daugiau kaip prieš pusantų metų (2017-04-05) yra automatiškai išregistruota iš VĮ „Regitra“ (2019 m. gegužės 22 d. raštas Nr. (1.12E)-24-SL/3983). Dėl to, per 2018 m. lapkričio – 2019 m. gegužės mėn. sumokėta 1.850,50 Eur. Atskirai pažymėtina, kad tokios pačios priekabos kaina rinkoje yra ne didesnė nei dviejų mėnesių nuompinigų suma.

Atkreiptinas dėmesys, kad eksploatuojamos transporto priemonės privalo būti apdraustos valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi, kurioje turi būti nurodyta, kad ši transporto priemonė bus nuomojama bei turėti galiojantį techninės priežiūros pažymėjimą. Tokių faktų Tarnyba netyrė, todėl nepasisako, bet atkreipia dėmesį, kad dokumentus (nuosavybės, draudimo, privalomos techninės priežiūros ir kt.), susijusius su išsinuojama transporto priemone, siekiant išvengti galimai neteisėtų sandorių, turėtų vertinti Įmonės vadovas bent prieš pasirašydamas NTP nuomos sutartis su darbuotojais, ko pasėkoje bus mokami nuompinigiai iš Įmonės lėšų.

Iš aukščiau paminėtų faktinių aplinkybių, darytina išvada (nevertinat, kad NTP nuomos sutartys apamai neteisėtos), kad buvo pernelyg aplaidžiai pasirašomos NTP nuomos sutartys, o delsimas Tarnybai pateikti nenuasmenintas NTP nuomos sutartis sudaro nuomonę, kad sąmoningai buvo neteikiami duomenys, siekiant sutrukdyti išsiaiškinti NTP eksploatavimo teisėtumą. ***Įmonės vadovo veikloje nesunkiai galima įžvelgti korupcijos apraiškų – piktnaudžiavimas įgaliojimais siekiant naudos.***

III. Kiti sutarčių teisės pažeidimai

Analizuojant sudarytas NTP nuomos sutartis nustatyta, kad:

➤ Neaišku kokių teisinių pagrindų automobilių nuomos sutartis su A. Naujoku pasirašė Įmonės ūkio dalies vedėja, nes tokių įgaliojimų jai nesuteikia nei Įmonės įstatai, nei jos pareigybės aprašymas (2013-04-23 sutartis Nr. 1; 2014-02-28 sutartis Nr. 2014/1; 2015-02-28 susitarimas dėl transporto priemonės keitimo; 2015-12-31 susitarimas dėl sutarties galiojimo laiko pratęsimo). Tai konstatavo ir Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

➤ Pažymėtina, kad Įmonės vadovas privalo vadovautis Įmonės įstatais, kurių 8.7 p. numato, kad <...vadovai privalo veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai, savo veikloje vadovautis įstatymais, kitais teisės aktais, Visuotinio susirinkimo sprendimais ir pareiginiiais nuostatais...>. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad Įmonės įstatų 5.6.5 papunktis numato, kad valdymo organo narys (šiuo atveju A. Naujokas) <...privalo pranešti kitiems Bendrovės valdymo organo nariams arba Bendrovės akcininkams apie aplinkybes, nurodytas 5.6.3. papunktyje (privalo vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti Bendrovės interesams), ir nurodyti jų pobūdį ir, jei įmanoma, vertę. Ši informacija turi būti pateikta raštu arba įrašyta į Bendrovės organų posėdžio protokolą...>. Tokie raštiški Įmonės vadovo pranešimai buvo pateikti tik du (2013-04-24 ir 2014-02-28 Nr. 1.2.-165), o vėlesni susitarimai su A. Naujoku, buvo pasirašyti dar keturis kartus (2015-02-28, 2015-12-31, 2018-02-05, 2018-02-24) dėl ***esminių sutarties sąlygų***, tokių kaip

sutarties dalyko keitimas ar sutarties termino pratęsimas, nors faktiškai jau automobilio pardavimo 2015 m. kovo 3 diena laikytina, kad NTP sutartis nutrūko.

➤ Jei nekreipti dėmesio į aukščiau paminėtą faktą, tai kitas reikšmingas NTP sutartinių santykių *pažeidimas* yra, kai 2015 m. gruodžio 31 d. pasirašytas susitarimas dėl 2014 m. vasario 28 d. sutarties *pratęsimo iki 2018 m. sausio 31 d.*, o *2018 m. vasario 5 d. susitarta* vėl sutartį pratęsti iki 2019 m. gruodžio 31 d., kai tuo tarpu NTP *sutartis*, įvertinus visus papildomus susitarimus, *jau buvo nutrūkusi* (2018 m. sausio 31 d.), tačiau vėl po 5 dienų pratęsta. Dėl to, darytina išvada, kad 2018 m. vasario 5 d. susitarimas pasirašytas jau nebegaliojančiais sutarčiais ir nuo to laiko išmokos už transporto priemonės nuomą *nebeturi jokio teisinio pagrindo*, o tai per 2018 m. vasario – 2019 m. gegužės mėn. Įmonei kainavo 4.768,25 Eur.

➤ *Visi* NTP sutarčių *susitarimai dėl transporto priemonės pakeitimo yra neteisėti*, nes pasikeitė pagrindinis sutarties dalykas t. y. atitinkamas automobilis, dėl kurio gali keistis ir kitos NTP sutarties sąlygos, tokios kaip kaina (kita transporto priemonė nėra identiška pirminei).

➤ Dauguma NTP nuomos sutarčių neregistruotos arba registruotos vienu ir tuo pačiu numeriu (2018 m. gegužės 31 d. ir 2018 m. lapkričio 5 d.: Nr. 2018/-1), o sutarčių papildomi susitarimai iš vis be registracijos numerių. Tokiu atveju, galima susidaryti nuomonę, kad NTP nuomos sutarties papildymai „atsirado“ tik Tarnybai paprašius pateikti atitinkamus duomenis. Tarnybai kyla abejonių dėl galimai *neskaidraus/aplaidaus veikos vykdymo tam tikroje srityje*.

➤ NTP sutartyse pastebėta ir kitų prieštaringų sąlygų, pvz.: vienas sutarties papunktis <...Nuomininkas neturi teisės subnuomoti transporto priemonės tretiesiems asmenims...> prieštarauja sekančiam tos pačios sutarties papunkčiui <...Nuomininkas turi teisę be Nuomotojo sutikimo savo vardu sudaryti vežimo ir kitas sutartis su trečiaisiais asmenimis...>.

➤ Atkreiptinas ypatingas dėmesys į 2018 m. gegužės 31 d. NTP nuomos sutartį Nr. 2018/1 sudarytą su darbuotoju Nr. 5, kuris Įmonei išnuomojo NTP Mazdą 6 už 240 Eur (nenutraukta ir sutartis galioja iki darbo sutarties pabaigos), o 2018 m. spalio 22 d. buvo pasirašytas papildomas susitarimas, kad <...1. Šalys susitarė, kad nuo 2018 m. lapkričio 1 d. papildomai išnuomoja priekabą NEPTUN N7-202 ...> už 505,89 Eur. Pažymėtina, kad priekaba dar 2017 m. balandžio 5 d. automatiškai išregistruota, o jos vertė rinkoje ne didesnė nei dviejų mėnesių nuompinigių dydžio. Tarnybos nuomone šis *sandoris ne tik neteisėtas bet ir akivaizdžiai fiktyvus*. Be to, 2018 m. spalio 22 d. susitarime su darbuotoju Nr. 5 dėl priekabos NEPTUN N7-202 nuomos sutarta, kad priekaba bus išnuomojama nuo 2018 m. lapkričio 1 d. (1 p.) ir už jos nuomą bus mokama taip pat nuo tos pačios datos, tačiau susitarimo 4 p. nurodyta, kad susitarimas įsigalioja nuo 2018 m. spalio 22 d. Peržiūrėjus darbuotojui Nr. 5 išmokas, nustatyta, kad už 2018 m. spalio mėn. išmokėta 92,48 Eur daugiau negu priklausė pagal 2018 m. gegužės 31 d. sutartį Nr. 2018/1.

Akivaizdu, kad dalis išsinuomotų NTP vidutinė vertė rinkoje siekia tik kelių mėnesių nuompinigių sumą (pvz.: NTP VW/GOLF pagaminimo metai 1993 m. arba A. Naujokui priklausantis automobilis FIAT SCUDO 1998 m.). Dėl gausos išsinuomotų NTP pakankamai nemažomis kainomis, atkreipia dėmesį į tai, kad Įmonės lėšos nuomos santykiuose buvo naudotos neracionaliai.

Atkreipiame dėmesį į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.80 straipsnio 2 punkto nuostatą <...Kai sandoris negalioja, viena jo šalis privalo grąžinti kitai sandorio šaliai visa, ką yra gavusi pagal sandorį (restitucija)...>, todėl pabrėžtina, kad juridinių asmenų sudaryti sandoriai, prieštaraujantys jų veiklos tikslams, įstatams, įstatymams, turi būti pripažįstami negaliojančiais, o Įmonei padaryta žala turi būti atlyginta.

IV. Faktinis nuompinigių mokėjimas

Žemiau esančioje lentelėje pateikiame duomenis apie Įmonės išmokas už netarnybinių transporto priemonių nuomą.

1 lentelė (eurais)

Darbuotojai	2014 metai	2015 metai	2016 metai	2017 metai	2018 metai	2019 metai
Darbuotojas Nr. 1		661,01				
Darbuotojas Nr. 2	3.925,77	2.403,82	2.340,48	2.144,29	2.410,66	
Antanas Naujokas	4.112,56	4.119,16	3.743,46	3.930,10	3.760,20	1.370,07
Darbuotojas Nr. 4	1.488,97	1.843,21	1.795,28	1.870,78	1.640,32	134,29
Darbuotojas Nr. 5					2.333,87	2.333,15
Darbuotojas Nr. 6					689,07	1.634,08
VISO:	9.527,30	9.027,20	7.879,22	7.945,17	10.834,12	5.471,59

Per 2014-2019 metus už netarnybinių transporto priemonių nuomą išmokėta 50.684,60 eurų.

Atliekant tyrimą buvo pastebėta, kad, kai kuriais atvejais, apskaičiuojant nuompinigių, nebuvo atsižvelgiama į darbuotojo atostogas, nedarbingumą ar kitas priežastis, dėl kurių darbuotojas nedirbo arba dirbo poilsio ar švenčių dienomis, tačiau jam buvo išmokama sutarta suma. Bendrai paėmus šios permokos/nepriemokos yra nereikšmingos, per metus svyruojančios apie kelias dešimtis eurų, o didžiausia jų siekia 200 eurų (2014 metais).

Pastebėjimas: Tikrinant nuompinigių apskaičiavimą, Įmonės paprašyta pateikti darbo laiko apskaitos žiniaraščius (toliau – Žiniaraštis). Tarnybai abejonių sukėlė 2016 metų Žiniaraščiai, ant kurių nurodyta data 2019 m. birželio 11 d. ir Įmonės adresas: Ventos g. 31 B, Mažeikiai. Pagal Tarnybos turimą informaciją šias patalpas Įmonė įsigijo tik 2017 m. gegužės 12 d. Be to, ant visų 2016 m. Žiniaraščių nėra užpildžiusio asmens vardo, pavardės, pareigų ir parašo, jie patvirtinti tik Įstaigos vadovo parašu ir antspaudu.

V. Dėl tarnybinių ir netarnybinių transporto priemonių naudojimo tvarkos

Įmonėje nebuvo vykdoma transporto priemonių naudojimo kontrolė. Įmonė tai nurodė 2019 m. kovo 3 d. savo rašte Nr. 1.2-74 <...Bendrovėje nėra nustatyta netarnybinio transporto priemonių naudojimo tarnybinei veiklai tvarka...>. Kitus duomenis apie tarnybines transporto priemones atsisakė pateikti (informacija VI. Dėl tarnybinių transporto priemonių).

Įmonės vadovas privalo pats bei skatinti (prižiūrėti) savo darbuotojus vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, nesinaudoti savo pareigomis asmeninei naudai gauti. Savivaldybės valdomos Įmonės vadovui šiuo klausimu nėra numatyta jokių išimčių. Atvirkščiai A. Naujokas yra laikytinas asmeniu dirbančiu valstybės tarnyboje ir jam keliami aukštesni reikalavimai, todėl jis ypatingai turi elgtis taip, kad jo veiksmuose nebūtų įžvelgiama įstatymų nesilaikymo regimybės prasme.

Kadangi Įmonėje nėra numatytos transporto priemonių naudojimo tvarkos, atsiranda sąlygos piktnaudžiavimui, nes neįmanoma patikrinti, kada, kur ir kuriuo metu ar tikslu buvo naudojama transporto priemonė ir kurį laiką iš vis nebuvo naudojama, bet **nuompinigiaai buvo mokami, nes NTP sutartyse numatyta tokia besąlyginė galimybė**. Akivaizdu, kad sutartinių santykių dalyviai – nuomotojai, visais atvejais gavo materialinę naudą, bet lieka atviras klausimas ar Įmonė iš šių

santykių daugiau turėjo išlaidų nei naudos, be to, visi NTP nuomos sandoriai yra neteisėti, nes prieštarauja įstatymams.

Tarnyba, atsižvelgdama į nustatytus pažeidimus, pritaria Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2019 m. vasario d. sprendime Nr. KS-21 „Dėl A. Naujoko“ (toliau – VTEK Sprendimas) išsakytai nuomonei, kad <...Bendrovėje buvo ir galimai iki šiol yra sudaromos sąlygos neskaidriai veiklai ir piktnaudžiavimui naudojantis Bendrovės lėšomis nuomojamais automobiliais...> bei <...automobilio nuomos sutartis, jį pardavus, turėjo būti nutraukta...>.

VI. Dėl tarnybinių transporto priemonių

Įmonė atsisakė pateikti duomenis apie tarnybines transporto priemones, motyvuodama, kad Tarnybos prašoma informacija yra perteklinė (Įmonės 2019 m. balandžio 20 d. raštas Nr. 1.2-124), neva Tarnybai 2019 m. vasario 22 d. Tarybos sprendimu Nr.T1-60 yra pavesta atlikti tik <...netarnybinių automobilių nuomos sandorių ir šių automobilių naudojimo auditą...>.

Tarnybos prašymas dėl duomenų pateikimo grindžiamas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu (toliau - VSI), kurio 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą numato, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūradama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai išteklių atlieka išorės finansinių ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir **savivaldybės valdomose įmonėse**.

Pažymėtina, kad Įmonės vadovas taip pat privalo vadovautis Įmonės įstatais, kurių 8.9.8 p. numato <...informacijos pateikimą akcininkams...>. Ypatingai atkreipiame dėmesį, kad 78,05 proc. Įmonės akcijų priklauso Savivaldybei, todėl Įmonės direktorius, nagrinėjamoju atveju A. Naujokas, privalo Tarnybai teikti duomenis visos prašomos apimties be atskirų samprotavimų apie „nepagrįstą, savavališką audito ribų išplėtimą“. A. Naujoko atsisakymas atskleisti atitinkamą informaciją, kurios paaiškėjimas galimai sukeltu jam neigiamas pasekmes, Tarnybai riboja teisę gauti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų, konkrečiai dėl tarnybinio transporto priemonių.

Atsižvelgiant į įstatymais Tarnybai suteiktus įgaliojimus, Įmonė privalėjo teikti atitinkamus duomenis, informaciją ir dokumentus, reikalingus pavedimui atlikti, kadangi prašomų duomenų teikimas atitinka ADTAĮ teisėtą duomenų tvarkymo kriterijų. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 505 straipsnis aiškiai reglamentuoja <..Kliudymas įstatymų įgaliojims pareigūnams įgyvendinti jiems suteiktas teises ar atlikti pavestas pareigas, jų teisėtų reikalavimų ar nurodymų ir kolegialių institucijų ar valstybės pareigūnų sprendimų nevykdymas...>, tokių veiksmų pasekmes - **juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims užtraukia baudą** iki vieno tūkstančio devynių šimtų penkiasdešimt eurų.

Pažymėtina, kad vadovas privalo vadovautis Įmonės įstatais bei privalo veikti Įmonės ir akcininkų naudai bei užtikrinti informacijos teikimą akcininkams, savo veikloje vadovautis įstatymais, kitais teisės aktais, visuotinio susirinkimo sprendimais ir pareiginiiais nuostatais. Primename, kad Įmonės valdymo organai yra nurodyti Įmonės įstatų 5 punkte. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad A. Naujokas nėra **absoliutus vienvaldis** Įmonės organas, todėl neturi teisės nepagrįstais teiginiais ir frazėmis (Įmonės teiktuose raštuose) įžeidinėti Tarnybą, tai gali būti suprantama kaip valstybės tarnautojų garbės ir orumo pažeminimas.

Tarnyba, prašydama atitinkamų dokumentų, siekė išsiaiškinti ar NTP nuomos kaina adekvati, vadovaujantis protingumo kriterijumi, vertinant išlaidų faktą (kuro, išlaikymo kt.) netarnybinių ir tarnybinių transporto priemonių atžvilgiu.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, Tarnybai sąmoningai buvo užkirstas kelias išsiaiškinti ir įvertinti ar Įmonėje nebuvo dar didesnės grėsmės korupcijai plisti, ar darbuotojai nesinaudojo pareigomis asmeninei naudai gauti ir ar nėra interesų konflikto būtent visų automobilių naudojimo išlaidų prasme bei, ar turimų *tarnybinių automobilių kiekis išties nepakankamas ir reikalauja tokio didelio NTP poreikio Įmonėje.*

Parengtas tyrimo ataskaitos projektas kartu su rekomendacijų įgyvendinimo plano projektu buvo pateiktas susipažinti UAB „Tavo pastogė“ ir Mažeikių rajono savivaldybės administracijai¹⁴.

Mažeikių rajono savivaldybės administracija susipažino su tyrimo ataskaitos projektu ir pateikė užpildytą rekomendacijų įgyvendinimo planą, kuriame nurodė priemones rekomendacijoms įgyvendinti bei jų įgyvendinimo terminus¹⁵.

UAB „Tavo pastogė“ pateikė pretenziją dėl tyrimo ataskaitos¹⁶. Įvertinus rašte nurodytas pastabas, nuspręsta netikslinti tyrimo ataskaitos, nes pastabos nepaneigia tyrimo metu surinktų įrodymų ir neturi įtakos nustatytų dalykų vertinimui.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. Ataskaitos 2 priedą).

Savivaldybės kontrolierė

Alma Karvelienė

¹⁴ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-07-31 raštas Nr. KT8-73 „Dėl tyrimo ataskaitos ir rekomendacijų įgyvendinimo plano projektų“

¹⁵ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2019-08-05 raštas Nr. R8-2.38-2762 „Dėl tyrimo ataskaitos ir rekomendacijų įgyvendinimo plano projektų“

¹⁶ UAB „Tavo pastogė“ 2019-08-07 raštas Nr. 1.2-184 „Pretenzija dėl tyrimo ataskaitos“

PRIEDAI

Tyrimo ataskaitos
„Dėl UAB „Tavo pastogė“ sudarytų
netarnybinių automobilių nuomos sandorių
ir šių automobilių naudojimo teisėtumo“
1 priedas

Sudarytos netarnybinių automobilių nuomos sutartys

Eil. Nr.	Transporto priemonės savininkas-valdytojas	Automobilio markė, modelis	Nuomos sutarties sudarymo data ir Nr.	Sutartis galioja nuo	Sutartis galioja iki	Nuomos kaina
1.	Darbuotojas Nr. 1	VW POLO	2011-03-16	2011-03-16	2012-03-16	347,54 Eur (1200 Lt)
		VOLVO V40	2011-03-17	2011-03-17	2012-03-17	347,54 Eur (1200 Lt)
		PEUGEOT PARTNER	2015-01-02 Nr. 15/1	2015-01-02	2015-12-31	58,00 Eur
2.	Darbuotojas Nr. 2	VW GOLF	2011-09-01	2011-09-01	2012-09-01	238,94 Eur (825 Lt)
			2012-09-28	2012-09-28	2013-09-28	205,63 Eur (710 Lt)
		PEUGEOT EXPERT	2013-05-31 Nr. 2013/1	2013-06-01	Darbo sutarties pabaigos	333,06 Eur (1150 Lt) 2014-12-31 susitarimas nuo 2015-01-01 mokėti 217 Eur
3.	Antanas Naujokas	FIAT SCUDO	2013-04-23 Nr. 1	2013-04-23	2014-04-23	246,18 Eur (850 Lt)
		CITROEN XSARA	2014-02-28 Nr. 2014/1	2014-03-01	2015-12-31	362,02 Eur (1250 Lt)
		FIAT MULTIPLA	2015-02-28 susitarimas prie 2014-02-28 sutarties Nr. 2014/1	2015-03-01	2015-12-31	362,02 Eur
			2015-12-31 susitarimas prie 2014-02-28 sutarties Nr. 2014/1	2015-12-31	2018-01-31	362,02 Eur
			2018-02-05 susitarimas prie 2014-02-28 sutarties Nr. 2014/1	2018-02-05	2019-12-31	362,02 Eur
VOLVO V70	2018-02-24 susitarimas prie 2014-02-28 sutarties Nr. 2014/1	2018-02-24	2019-12-31	362,02 Eur		

4.	Darbuotojas Nr. 4	AUDI A2	2014-04-01 Nr. 2014-2 2015-12-31 <i>susitarimas</i> prie 2014-04-01 sutarties Nr. 2014-2	2014-04-01 2015-12-31	2015-12-31 2018-01-31	173,78 Eur (600 Lt) 173,78 Eur
		SUBARU LEGACY <i>(niekada nebuvo ir nėra savininkas)</i>	2016-04-01 <i>susitarimas</i> prie 2014-04-01 sutarties Nr. 2014-2	2016-04-01	2018-01-31	173,78 Eur
			2018-01-31 <i>susitarimas</i> prie 2014-04-01 sutarties Nr. 2014-2	2018-01-31	2019-01-31	173,78 Eur
5.	Darbuotojas Nr. 5	MAZDA 6	2018-05-31 Nr. 2018/1	2018-06-01	Darbo sutarties pabaigos	240,00 Eur
		NEPTUN N7-202	2018-10-22 <i>susitarimas</i> prie 2018-05-31 sutarties Nr. 2018/1	2018-10-22	Darbo sutarties pabaigos	505,89 Eur
6.	Darbuotojas Nr. 6 <i>(tik valdytojas, savininkas – UAB „Luminor lizingas“)</i>	RENAULT TRAFIC	2018-11-05 Nr. 2018-1	2018-11-05	2019-12-31	352,94 Eur

Tyrimo ataskaitos
 „Dėl UAB „Tavo pastogė“ sudarytų
 netarybinių automobilių nuomos sandorių
 ir šių automobilių naudojimo teisėtumo“
 2 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Rekomendacija</i>	<i>Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija</i>	<i>Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės</i>	<i>Rekomendacijos įgyvendinimo terminas</i>
1.	Sustabdyti visus mokėjimus, susijusius su NTP sandoriais.	UAB „Tavo pastogė“	UAB „Tavo pastogė“ direktorius priima sprendimą/us	Nedelsiant
2.	Spręsti klausimą dėl žalos išieškojimo, nes akcininkai, vadovaujantis Įmonės įstatų 4.9.5. punktu, turi teisę <...kreiptis į teismą su ieškiniu, prašydami atlyginti bendrovei žalą, kuri susidarė dėl Bendrovės vadovo pareigų , nustatytų Lietuvos Respublikos įstatymuose, taip pat Bendrovės įstatuose, nevykdymo ar netinkamo vykdymo , taip pat kitais įstatymų numatytais atvejais...>.	Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktorius	LR akcinių bendrovių įstatymo 16 str. 1 d. 5 p. ir UAB „Tavo pastogė“ įstatų 4.9.5., 8.15 punktų pagrindu inicijuoti teisminį procesą (parengti ieškinį), siekiant atlyginti bendrovei padarytą žalą	Gavus išvadas iš ikiteisminio tyrimo institucijų
3.	Spręsti dėl Įmonės vadovo Antano Naujoko tinkamumo toliau eiti vadovaujančias pareigas Savivaldybės valdomoje UAB „Tavo pastogė“.	Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktorius	LR akcinių bendrovių įstatymo 34 str. 2 d., 37 str. 3 ir 4 dalių ir UAB „Tavo pastogė“ įstatų 7.7 punkto pagrindu inicijuoti UAB „Tavo pastogė“ valdybos posėdį	Iki 2019-08-23
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja Laura Samoškaitė, tel. 8 652 18836, el. p. laura.samoskaite@mazeikiai.lt</p>				